Cena 3 złote

Dziś 6 stron ze „Sportowcem“

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 53 | Częstochowa, wtorek 4 marca 1947 roku. | Rok III.

Omawiamy zasady „Małej Konstytucji“

Uprawnienia i obowiązki Rady Państwa

Ustawa konstytucyjna, nazwana popularnie „Mała Konstytucja“, wprowadza między innymi w nasze życie państwowe nowy organ władzy pod postacią Rady Państwa. Ze względu na zakres działalności Rady Państwa należy omówić potrzebę powołania jej do życia, zakres jej działania i znaczenie.

Rada Państwa stała się w rozwoju naszej demokratycznej rzeczywistości zjawiskiem organicznie wypływającym z dotychczasowej praktyki parlamentarnej Krajowej Rady Narodowej. Tak się bowiem nasza rzeczywistość w okresie okupacji i po wojnie kształtowała, że poważne prace w terenie spadły na terenowe Rady Narodowe, których działalność zdała pełny egzamin i które przyczyniły się swoją pracą do szybkiego unormowania stosunków. Zwierzchnią władzą terenowych Rad Narodowych było Prezydium Krajowej Rady Narodowej W wyniku wyborów i powołania Sejmu Ustawodawczego wygasły kompetencje Prezydium KRN. Miało to przede wszystkim ten skutek, że działalność terenowych Rad Narodowych z punktu widzenia prawnego utraciła swoje źródło sankcji prawnej, ośrodek dyspozycyjny i kontrolujący, jakim było Prezydium KRN. Wobec tego, że terenowe Rady Narodowe stały się nierozerwalną i konieczną częścią naszego organizmu zbiorowego, ich działalność musi mieć ośrodek ogniskujący i nadzorczy. Prezydium KRN odeszło w historyczną przeszłość, ale pozozostały po nim jego obowiązki i uprawnienia w stosunku do terenowych Rad Narodowych. Powstała więc konieczność powołania do życia instytucji, która by przejęła te uprawnienia i obowiązki. Nadzór nad terenowymi Radami Narodowymi stale funkcjonującymi musi również być stały. Sejm, który nie urzęduje i nie pracuje permanentnie, to znaczy stale i bez przerwy, lecz właśnie zbiera się czasowo, tych obowiązków nadzorczych, już chociażby z tego względu — nie może na siebie przyjąć. W Konstytucji Marcowej nie było żadnej normy prawnej, z której można byłoby wydedukować tego rodzaju instytucję. Oto jeden z wielu przykładów jak nowa treść życia zbiorowego nie pokrywa się już z normami Konstytucji Marcowej, na skutek czego konieczna była „Mała Konstytucja“!

Rada Państwa przejmuje więc na siebie uprawnienia Prezydium KRN w odniesieniu do terenowych Rad Narodowych. Przejmuje jeszcze dlatego, że terenowe Rady Narodowe są ważnym składnikiem naszego samorządu i nie mogą być na skutek tego podporządkowane organom rządowym, ponieważ byłoby to przekreśleniem samego samorządu.

Lecz nie tylko tego rodzaju zadania i obowiązki spadają na Radę Państwa. Prezydium KRN dobrze zasłużyło się krajowi swoją pracą i kontrolą władz administracyjnych. Prezydium KRN w znacznym stopniu uformowało oblicze naszej nowej rzeczywistości. Toteż w wytworzoną lukę musiał wejść czynnik nowy, który by przejął usankcjonowane przez zwyczaj, praktykę i doświadczenie, kompetencje Prezydium KRN Do takich należy przede wszystkim zatwierdzanie dekretów z mocą ustawy, uchwalonych przez rząd w razie udzielenia mu przez Sejm Ustawodawczy pełnomocnictw w tej dziedzinie. Nadto Rada Państwa będzie przeprowadzać kontrolę władz administracyjnych i urzędów w zakresie administracji rządowej, orzekających ostatecznie w administracyjnym toku instancyjnym. Ponadto Rada Państwa będzie miała prawo wprowadzenia na wniosek Rady Ministrów stanu wyjątkowego oraz stanu wojennego w drodze zarządzeń, które należy przedłożyć niezwłocznie Sejmowi Ustawodawczemu.

W ten sposób obok Rządu i Sejmu zjawia się trzeci ważny czynnik — Rada Państwa. Wiąże ona i harmonizuje działalność Rządu i Sejmu, kontroluje i usprawnia pracę ustawodawcze, czuwa łącznie z Rządem nad bezpieczeństwem kraju. Jest ściśle związana z Sejmem, ponieważ wszyscy członkowie Rady Państwa są członkami parlamentu, Radę Państwa stanowią bowiem: Prezydent R. P. jako przewodniczący, marszałek i wicemarszałkowie Sejmu oraz prezes Najwyższej Izby Kontroli. W czasie wojny do Rady Państwa wchodzi również Naczelny Dowódca Wojska Polskiego.

Jeżeli Rada Państwa poweźmie jednomyślną uchwalę uzupełnienia swego składu — Sejm może wyznaczyć spośród własnego grona nowych członków do niej, lecz najwyżej — trzech. W ten sposób Rada Państwa, związana ściśle z Sejmem, jest jeszcze jedną emanacją władzy ludu, jest jeszcze jednym organem poprzez który Naród Polski wykonuje z jego suwerenności wynikające obowiązki władzy państwowej.

W okresie referendum reakcja straszyła społeczeństwo rzekomym zwichnięciem równowagi władz państwowych, które miało nastąpić na skutek likwidacji senatu. Demokratyczna myśl polska w zetknięciu z rzeczywistością potrafiła stworzyć jednak takie organa władzy państwowej, których istnienie przekreśla ciche nadzieje reakcji na to właśnie zwichnięcie równowagi wewnętrznej w państwie naszym, a które jednocześnie stanowią dalszą rozbudowę naszego demokratycznego ustroju państwowego. Klasyczny przykład stanowi właśnie Rada Państwa.

(L. R.)

Polska protestuje

przeciwko projektowi ustawy o PKPR

WARSZAWA (PAP). — **Charge d' affaires ambasady polskiej w Londynie wystosował do ministra Bevina notę. Zawiera ona protest przeciwko projektowi ustawy o PKPR. Podkreślono w niej, że jurysdykcja brytyjska nad oddziałami polskimi, które dotąd nie wstąpiły do PKPR, oraz inne postanowienia projektu ustawy o PKPR stanowią niewątpliwie naruszenie suwerenności polskiej.** Rząd Polski zastrzegł sobie prawo podjęcia odpowiedniej akcji w przyszłości i zwraca uwagę rządu brytyjskiego na poważne nieporozumienia, jakie mogłyby wyniknąć z treści ustawy o PKPR w jej obecnym brzmieniu.

Jak wiadomo, brytyjski minister spraw wewnętrznych Chuter Ede zmuszony był dnia 20 lutego wycofać wniosek zgłoszony w Izbie Gmin w sprawie PKPR. Minister Ede zapowiedział wniesienie nowego projektu w zmodyfikowanej formie. Dnia 27 lutego b. r. ogłoszono urzędowo tekst nowego projektu brytyjskiego w sprawie PKPR. Projekt ten mało różni się od wycofanego wniosku. Zawiera on postanowienia, że oddziały polskie Polish Forces znajdować się będą pod dowództwem oficera brytyjskiego. Dowódca ten będzie miał tytuł administratora oddziałów polskich pod dowództwem brytyjskim.

Projekt przewiduje, że w sprawach dyscyplinarnych i administracyjnych stosować się będzie ustawodawstwo polskie, które obowiązywało dnia 1 stycznia 1945 r. Brytyjski dowódca ma otrzymać prawo przelania swej władzy na inną osobę.

Zasady jurysdykcji karnej nie zostały w nowym wniosku zmienione.

Podziemie ujawnia sie

„Prowadzono nas fałszywą drogą“

WARSZAWA (PAP). — W ostatnich dniach na posterunek Urzędu Bezpieczeństwa w Zakopanym zgłaszają się grupy band leśnych celem ujawnienia się. Dotychczas ujawniło się około 50 osób. Po oddaniu broni i wystawieniu zaświadczeń o ujawnieniu się udają się następnie do domów.

W powiatowym Urzędzie Bezpieczeństwa Publicznego w Lublinie ujawniająca się grupa członków organizacji podziemnych, po złożeniu broni i wypełnieniu formalności, złożyła pisemne oświadczenie , w którym m. in. czytamy:

„Stwierdzamy, że władze tajnych organizacji prowadziły nas fałszywą drogą, a tymczasem ojczyzna potrzebuje rąk do pracy dla swej odbudowy, dlatego też schodzimy z błędnej drogi i stajemy do pracy dla odbudowy kraju.

Nie chcemy nic więcej mieć wspólnego z organizacjami nielegalnymi. Niechaj widomym znakiem naszej woli i ostatecznej decyzji będzie przekazanie posiadanej przez nas broni Władzom Bezpieczeństwa,“.

WARSZAWA (PAP). — W dn. od 22 do 25 lutego b. r. ujawniło się na terenie województwa białostockiego 32 członków WiNu, 2 NZW i NSZ. Ujawnieni, po zgłoszeniu się do Władz Bezpieczeństwa, złożyli 7 automatów, 4 karabiny, 1 ręczny karabin maszynowy i parę sztuk broni krótkiej. Wśród ujawnionych znajduje się zastępca prezesa białostockiego okręgu, który oddał Władzom Bezpieczeństwa kasę białostockiego okręgu WiN, zawierającą 75 rubli i 120 dolarów w złocie. Ujawnianie się członków nielegalnych organizacji na terenie województwa białostockiego rozpoczęło się jeszcze przed uchwaleniem amnestii i trwa nadal. W mieście Białymstoku i we wszystkich powiatach woj. białostockiego powstają komitety pomocy amnestionowanym.

Stan wojenny w Palestynie kwestią godzin

TEL AVIW (PAP) — Organizacja Irgun Zwei Leumi przyjęła na siebie odpowiedzialność za atak bombowy, dokonany w sobotę, dnia 1 b. m., na klub oficerski w Jerozolimie. Irgun Zwei Leumi w komunikacie do prasy twierdzi, iż był to odwet za deportowanie Żydów. „Nic nie zdoła obronić Brytyjczyków od żołnierzy żydowskich“.

W Hajfie, jak komunikują, 6-ciu uzbrojonych ludzi obezwładniło wartę przed parkiem samochodowym marynarki brytyjskiej w porcie i wysadziło szereg wozów. 2-ch żołnierzy brytyjskich zginęło, a 2-ch odniosło ciężkie obrażenia na szosie, wiodącej z góry Karmel do Haify, kiedy samochód wojskowy najechał na minę.

Jak informują, również i w północnej Palestynie, w okręgu Tulkarm, na drogach położone były miny. Jeden samochód wojskowy uległ uszkodzeniu.

LONDYN. — Agencja Reutera donosi, że żydowska organizacja terrorystyczna na szerokim froncie, rozpościerającym się na przestrzeni 80 mil, przeszła do ataku, który rozpoczął się od zamachu bombowego na kasyno oficerskie w Jerozolimie. Cyfra ofiar późną nocą podniosła się do 16, w tym 6-ciu wojskowych brytyjskich. 3 osoby jeszcze nie zostały odnalezione wśród gruzów.

Z kół miarodajnych donoszą, że plan marszałka Montgomery'ego opanowania sytuacji w Palestynie, t. zw .operacja „Hippo“, ma wejść w życie w najbliższych godzinach. Przewiduje on wprowadzenie stanu wojennego i masowe obławy w okręgach najbardziej objętych przez terrorystów.

Eksplozja w Jerozolimie, jedna z najstraszliwszych od czasu zamachu na hotel Króla Dawida w lipcu ub. roku, była pierwszym atakiem, po którym nastąpiło szereg innych w Haifie i innych miejscowościach. W Haifie miało miejsce 5 eksplozji w dzielnicy portowej. Jak twierdzą, doki naftowe wyleciały w powietrze.

Według ostatnich wiadomości wojskowego wywiadu brytyjskiego terroryści o godzinie 22,30 zaatakowali obóz wojskowy w Hadera z armat. Również i obóz wojskowy w pobliżu Nathanya był ostrzeliwany z moździerzy Według danych oficjalnych ofiary ze strony brytyjskiej wynoszą 16 osób zabitych.

JEROZOLIMA. — W gęsto zaludnionej żydowskiej dzielnicy w Jerozolimie — Mea-Shearim wprowadzony został w sobotę, dnia 1 b. m. o północy, stan wojenny.

Podpisanie sojuszu brytyjsko-francuskiego

PARYŻ (PAP) — Dnia 4 b. m. o godzinie 15-ej ministrowie Bevin i Bidault mają wygłosić w Dunkierce przemówienia po podpisaniu sojuszu brytyjsko-francuskiego. W 3 godziny po podpisaniu paktu zostanie on opublikowany.

Granice obszaru Triestu

BELGRAD (PAP) — **Delegacja jugosłowiańska z płk. Milo Kalibarda na czele udała się do Triestu, gdzie nastąpi spotkanie z delegacją włoską w celu wyznaczenia prowizorycznej granicy pomiędzy Jugosławią i Włochami. Delegacja jugosłowiańska wyjechała na zaproszenie czterech mocarstw, zgodnie z postanowieniem traktatu pokojowego dla Włoch.**

Nowy konsul Wielkiej Brytanii w Gdańsku

WARSZAWA (PAP). — Ministerstwo Spraw Zagranicznych udzieliło tymczasowego uznania panu Clarence Norbury Ezard, konsulowi generalnemu Wielkiej Brytanii.

Z Edynburga do Polski

WARSZAWA (PAP). — Polski wydział lekarski na uniwersytecie w Edynburgu ma wkrótce przenieść się w całości do Polski.

Prof. Rose stwierdza

„Anglia jest ignorantką w sprawach państw słowiańskich“

WASZAWA (PAP). — Dn. 1 b. m. odbyło się w komitecie słowiańskim w Warszawie zebranie towarzyskie na cześć przybyłego do Polski wybitnego slawisty angielskiego i wypróbowanego przyjaciela Polski prof. Williama Rose. Na zebranie przybyli m. in.: Wiceminister Oświaty Trojanowski, rektorzy wyższych uczelni. dyrektor Instytutu Zachodniego prof. Wojciechowski, przedstawiciele MSZ, władz miejskich, świata naukowego i członkowie prezydium komitetu słowiańskiego w Polsce.

Wygłoszono szereg przemówień. — M. in. ks. Oraczewski scharakteryzował prof. Rose jako człowieka, szczerze miłującego Polskę i jej kulturę. Na przemówienia te odpowiedział doskonałą polszczyzną prof. Rose, zaznaczając na wstępie, że czuje się szczęśliwy i zaszczycony, mogąc znowu widzieć Polskę i jej stolicę, której zniszczenie wywarło na nim głębokie wrażenie Dalej prof. Rose poruszył sprawę bezgranicznej, jak się wyraził ignorancji w sprawach Polski i krajów słowiańskich w ogóle, jaka panowała dotychczas w Anglii, a jaka istnieje tam do dziś dnia, choć powoli się zmniejsza Prof. Rose oznajmił m. in., iż pisze obecnie nową książkę o Polsce, dedykując ją swemu mistrzowi, znakomitemu historykowi literatury polskiej, profesorowi Ignacemu Chrzanowskiemu, który został zamęczony przez hitlerowców.

Baczność członkowie P. P. R.

Polska Partia Robotnicza wzywa wszystkich swych członków do wzięcia natychmiastowego udziału w akcji przeciwpowodziowej. Komitet Miejski Polskiej Partii Robotniczej zarządza pogotowie wszystkich trójek i kół partyjnych. Każdy członek Polskiej Partii Robotniczej powinien wziąć jak najbardziej aktywny udział w zbiorowej akcji zapobiegania grożącej katastrofie i wypełniać wszystkie wskazówki Miejskiego Komitetu Przeciwpowodziowego.

Komitet Miejski Polskiej Partii Robotniczej

Polityczne i społeczne oblicze spisku na Węgrzech

Według metod hitlerowskich — Horthy patronem — „Legalny" płaszczyk — Z faszystami wszystkich krajów zburzyć to, co lud odbudował

Rozpoczął się proces w sprawie wykrytego niedawno antyrepublikańskiego spisku na Węgrzech. Prokuratura ludowa przedłożyła akt oskarżenia pierwszej grupy uczestników spisku.

Główni uczestnicy spisku — Donat, Dalnoki, Szentiwani, Andras, Szentimiklos, Arany, Kis, Heder, Sovary i Fülept oskarżeni są jako inicjatorzy i przywódcy ruchu dążącego do obalenia republiki demokratycznej. Oficer lotnictwa Majoros oskarżony jest o aktywny udział w tym ruchu, Major sztabu generalnego Warkony o to że nie spełnił swego obowiązku powiadomienia organów państwowych o istnieniu ruchu antyrepublikańskiego.

„Komitet 7" stojący na czele spisku utworzył „podziemne dowództwo", które miało działać według metod hitlerowskich. Na czele „podziemnego dowództwa" stał generał Dalnoki Weres Layos, który miał objąć funkcję „regenta" do czasu powrotu Horthy'ego (jak wiadomo admirał Horthy znajduje się obecnie w amerykańskiej strefie okupacyjnej Niemiec i żyje w iście komfortowych warunkach). Według zebranych dotychczas danych spiskowcy przygotowali już listę „kontr-rządu", który miał objąć władzę na miejsce obecnego.

Drugim charakterystycznym rysem spisku jest bliska łączność jego uczestników z niektórymi legalnymi grupami politycznymi w kraju. Jako płaszczyk dla „komitetu siedmiu" służyło prawe skrzydło partii drobnych posiadaczy. „Z wykrytych dotychczas dokumentów" — czytamy w drugim komunikacie węgierskiego ministerstwa spraw wewnętrznych — „można ustalić, że „komitet siedmiu" chciał osiągnąć swój cel głównie przez opanowanie kierowniczych pozycji w partii drobnych posiadaczy i w związku ludowym" Spiskowcy przeniknęli nawet do komisji utworzonej w celu przeprowadzenia czystki aparatu państwowego od elementów faszystowskich.

Wśród aresztowanych uczestników spisku znajdują się generalny sekretarz partii drobnych posiadaczy — Kowacs Bela i minister Pracy i Odbudowy Misztet Endre wybitny działacz tej samej partii. Ustalono dalej, że „komitet siedmiu" przy pomocy specjalnych kurierów utrzymywał łączność z bandami Andersa w północnych Włoszech, z elementami monarchistycznymi austriackiej partii narodowej i z wybitnymi faszystami węgierskimi, którzy uciekli do angielskiej i amerykańskiej strefy okupacyjnej Austrii.

Obszarnicy, którzy stracili ziemię w wyniku reformy rolnej, wielcy kapitaliści, byli członkowie „legionów" faszystowskich, reakcyjni dostojnicy kościoła katolickiego jak np. kardynał Mindsenti, którzy skompromitowali się w oczach narodu węgierskiego współpracą z Hitlerem, wykorzystywali dla swoich celów wielu urzędników aparatu państwowego.

Jednak udało się wykryć spisek, a uczestników jego unieszkodliwić. Czy oznacza to, że zlikwidowane zostało niebezpieczeństwo powtórzenia podobnych zamiarów? Wszyscy prawdziwi demokraci zdają sobie sprawę z tego, że dopóki w jakiejkolwiek z partii rządowych działać będą swobodnie elementy reakcyjne zasłaniające się demokratycznymi frazesami, dopóty należy spodziewać się powtórzenia podobnych szkodliwych wydarzeń. Na krótko przed wykryciem spisku prezydent republiki węgierskiej oświadczył, „admirał Horthy jest obecnie dla nas bardziej niebezpieczny, niż Salaszi. Salaszi, na szczęście, został powieszony, a Horthy'ego pewne koła węgierskie chciały by wynieść na czoło i skupić wokół niego całą węgierską reakcję". Przewidywania te znalazły potwierdzenie w ostatnich wydarzeniach. Spisek Dalnoki Weresa zmierzał do przywrócenia reżimu Horthy'ego.

Naród węgierski na wiadomość o spisku odpowiedział spontanicznym oburzeniem. Uczestnicy niezliczonych wieców i zebrań zażądali najbardziej surowej kary dla spiskowców, zagrażających republice i jej zdobyczom osiągniętym w wyniku wielkiego wysiłku całego narodu w ciężkich warunkach powojennych.

Niełatwo przyszło robotnikom Węgier osiągnąć 60—70% przedwojennej wytwórczości przemysłowej. Tak samo wielkich wysiłków trzeba było do przeprowadzenia reformy rolnej, która 625 tysiącom małorolnych i bezrolnych chłopów oddała ponad 2 miliony ha ziemi obszarniczej; wspólnym wysiłkiem wszystkich chłopów cała powierzchnia ziemi uprawnej została obsiana. Osiągnięto też bardzo wielki sukces w ustabilizowaniu waluty, kładąc tym samym kres chaosowi inflacji.

Ale te sukcesy demokratycznych Węgier, prowadzące do umocnienia życia politycznego wewnątrz kraju były solą w oku dla elementów reakcyjnych niezaprzestających swojej krecie; roboty. W śledztwie wykazano też, że jednym z głównych celów „komitetu siedmiu" była likwidacja reformy rolnej. Spiskowcy namawiali chłopów do sabotowania dostaw zboża, aby w ten sposób w wypadku zbrojnego wystąpienia mieć do swego rozporządzenia duże ilości chleba.

Spiskowcy, między którymi znajdowało się niemało wielkich przemysłowców odegrali olbrzymią rolę w sabotowaniu rozporządzeń, zmierzających do zniżenia cen na towary przemysłowe.

Reakcjoniści ci starali się rozerwać z wewnątrz jedność demokracji węgierskiej. Na przeszkodzie współpracy bloku partii demokratycznych z partią drobnych posiadaczy stały elementy reakcyjne tej partii, które szukały i znalazły w niej schronienie. Obecnie, w związku z wykryciem spisku, społeczeństwo, węgierskie otrzymało jeszcze jeden dowód, że wypełnienie żądań bloku partii demokratycznych, które domagały się oczyszczenia partii drobnych posiadaczy z rozkładających ją elementów reakcyjnych jest niezbędne dla istnienia rozwoju i umocnienia ustroju demokratycznego na Węgrzech.

Dyskusja nad przemówieniem Bevina

Konserwatyści pragną wzmocnienia sojuszu z ZSRR

Polska stanie się wielkim przemysłowym krajem

LONDYN (PAP) — Zabierając głos w dyskusji po exposé Bevina, deputowany konserwatywny Butler oświadczył, że konserwatyści popierają projekt wzmocnienia traktatu radziecko-brytyjskiego. Butler domagał się rewizji klauzul traktatu z Włochami w sprawie żeglugi oraz wyraził niezadowolenie z powodu nieprzedstawienia przez Bevina stanowiska Wielkiej Brytanii na temat zawarcia traktatu pokojowego z Japonią. „Pragniemy wiedzieć — powiedział Butler — czy Wielka Brytania zamierza wycofać wojska z Japonii, czy też przeciwnie, wziąć udział w administrowaniu Japonią". Z kolei mówca skrytykował decyzję rządu brytyjskiego poddania arbitrażowi Rady Bezpieczeństwa incydentu z Albanią w sprawie cieśniny Korfu. Mówiąc o sprawie Niemiec, Butler podkreślił, że wszyscy sprzymierzeni są zgodni co do tego, że należy przedsięwziąć środki, które by przeszkodziły w przyszłości agresji niemieckiej.

LONDYN (PAP) — Kończąc swe przemówienie, Butler wyraził nadzieję, że w czasie konferencji moskiewskiej uczyni się postępy w celu zawarcia paktu czterech mocarstw. Butler zapytał, czy odpowiadają prawdzie wiadomości, jakie ukazały się w prasie, że Stany Zjednoczone sugerują ostatnio koncepcję zawarcia paktu na lat 40. „Ja i moi koledzy — powiedział Butler — bylibyśmy bardzo zadowoleni z przedłużenia traktatu radziecko-brytyjskiego. Pragnęlibyśmy, aby miał on jak największe znaczenie. Był on dobry w chwili podpisywania, chcielibyśmy, by stał się on jeszcze lepszy".

LONDYN (PAP) — Podczas debaty nad exposé ministra Bevina poseł Labour Party Bing, podkreślił, że Polska ma prawo ułożenia swych stosunków wewnętrznych zgodnie z potrzebami kraju i narodu. Zaznaczył on, że nacisk wywierany na Polskę przez Wielką Brytanię był niestosowny i nieusprawiedliwiony.

Posłanka z Labour Party, Leah Manning, która niedawno wróciła z podróży po Polsce, wystąpiła przeciwko presji politycznej i ekonomicznej, jaką niektóre koła chcą wywrzeć na Polskę oraz przeciwko antypolskiej propagandzie prasowej. „Ciekawa jestem — powiedziała mówczyni — jak zareagowałaby nasza opozycja, gdyby w przeddzień wyborów w Wielkiej Brytanii do kraju naszego przybyło wielu dziennikarzy zagranicznych, którzy nie rozumieliby słowa po angielsku, a mimo to posyłaliby długie artykuły o stosunkach wewnętrznych w Wielkiej Brytanii. Sądzę, że wywołałoby to wielkie niezadowolenie". Posłanka Manning podkreśliła, że Polska ma prawo szukania swych własnych dróg. Następnie podzieliła się mówczyni swymi wrażeniami z pobytu w Polsce.

Oświadczyła ona, że naród polski dokonał wspaniałego dzieła na Ziemiach Odzyskanych. Produkcja przemysłowa wzrosła znacznie ,a odbudowa kraju postępuje szybko naprzód. Posłanka Manning wyraziła następnie przekonanie, że rząd brytyjski nie odmówi swego poparcia obecnej granicy polsko-niemieckiej. Polska stanie się wkrótce wielkim przemysłowym krajem, z którym Wielka Brytania powinna się liczyć i utrzymywać z nim jak najlepsze stosunki gospodarcze.

Odpowiadając mówcom, wiceminister spraw zagranicznych Mayhew oświadczył, że podpisanie traktatów pokojowych i przeprowadzenie wyborów w Europie wschodniej oznacza rozpoczęcie nowej fazy w stosunkach między wielkimi mocarstwami a krajami Europy wschodniej. Rząd brytyjski pragnie zacieśnić stosunki gospodarcze ze wszystkimi krajami eropejskimi. Wielka Brytania zawarła już układ gospodarczy z Finlandią oraz z Czechosłowacją. Obecnie przybywa do Londynu specjalna delegacja polska, która rozpocznie pertraktacje z Wielką Brytanią w ciągu następnego tygodnia. Oczekuje się również w Londynie przybycia delegacji węgierskiej. Należy jednak stwierdzić, że handel Wielkiej Brytanii z krajami Europy Wschodniej rozwinął się na bardzo małą skalę. Główną przyczyną tego jest fakt, że W. Brytania nie znalazła w krajach tych odpowiednich towarów. Poważną trudność stanowią również problemy walutowe. Mówca wyraził przekonanie, że trudności te mają charakter przejściowy. Rząd brytyjski uważa zacieśnienie swych stosunków gospodarczych z krajami Europy wschodniej za rzecz pierwszej wagi.

Anglia i Francja zawierają przymierze

z pominięciem problemu przyszłości Niemiec

PARYŻ (PAP). — Główne postanowienia traktatu przymierza francusko-brytyjskiego, który będzie podpisany 4 marca r. b. w Dunkierce, są następujące:

1. Okres trwania traktatu określono na lat 50.

2. Francja i Wielka Brytania powezmą wspólnie odpowiednie kroki w razie, gdyby Niemcy zaczęły prowadzić politykę agresywną, lub politykę mogącą zagrażać bezpieczeństwu obu krajów.

3. Gdyby jedna ze stron została wmieszana w wojnę przeciwko Niemcom, druga strona przyjdzie natychmiast z pomocą wojskową, czy to w wypadku agresji niemieckiej, czy też w wypadku wspólnej akcji, podjętej na skutek decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ.

4. Francja i Wielka Brytania porozumieją się natychmiast w celu powzięcia odpowiednich kroków w wypadku, gdyby Niemcy nie wykonały nałożonych na nie obowiązków.

5. Francja i Wielka Brytania będą się stale porozumiewały we wszystkich interesujących oba kraje sprawach gospodarczych.

6. Postanowienia traktatu będą stale uzgadniane z zobowiązaniami obu państw, wynikającymi z Karty Narodów Zjednoczonych.

Gdy skonstatowano w Londynie rozbieżność poglądów obu krajów na sprawę przyszłości Niemiec rząd brytyjski wystąpił z tezą że zagadnienie to dotyczy nie tylko Anglii i Francji, lecz również Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych oraz innych państw sojuszniczych. W tym stanie rzeczy zaproponował rząd brytyjski pominięcie problemu przyszłości Niemiec w rokowaniach o układ francusko-brytyjski. Jak się okazuje, rząd francuski przyjął tę sugestię brytyjską, co przyśpieszyło porozumienie w sprawie zawarcia układu.

Minister Bidault, pragnąc podkreślić wobec opinii świata, a przede wszystkim wobec opinii francuskiej, dla której problem Niemiec ma tak żywotne znaczenie, brak zgody obu krajów w tej kwestii, przesłał w dniu, w którym osiągnięto porozumienie w sprawie układu francusko-brytyjskiego, protest do rządu brytyjskiego przeciwko brytyjskiemu planowi odnoszącemu się do Zagłębia Ruhry.

Wyrok w procesie

„Semper Fidelis Victoria"

Gdańsk (PAP). — W dniu 27 lutego 1947 roku Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku ogłosił wyrok w znanej sprawie podziemnej organizacji SFV.

Oskarżeni Pietrasiewicz, Klos i Radkowski skazani zostali na karę śmierci, pozostali oskarżeni — na kary od 5 do 15 lat więzienia, oskarżony Wszelaki zaś został uniewinniony. Wobec skazanych na śmierć Sąd orzekł utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze, oraz konfiskatę mienia; w stosunku do innych oskarżonych — utratę praw na okres 5 lat.

Posiedzenie Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK (PAP). — Na czwartkowym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa w dalszym ciągu dyskutowano sprawę skargi brytyjskiej przeciwko Albanii. Przedstawiciele Chin i Brazylii poparli wniosek australijski powołania komisji złożonej z 3 osób, która zajmie się przestudiowaniem tej sprawy. Rada Bezpieczeństwa postanowiła większością głosów przyjąć wniosek australijski.

Nowy ambasador USA w Wielkiej Brytanii

WASZYNGTON. (PAP) — Prezydent Truman mianował Lewisa W. Douglasa ambasadorem Stanów Zjednoczonych w Wielkiej Brytanii.

L. W. Douglas zajmował dotychczas stanowisko doradcy amerykańskiego zarządu wojskowego w Niemczech.

Sprawa udziału Włoch w konferencji moskiewskiej

RZYM. (PAP) — W rzymskich kołach politycznych panuje przekonanie, że problem ewentualnego udziału Włoch w pracach konferencji moskiewskiej znajdzie się na porządku dziennym konferencji ministrów spraw zagranicznych dopiero po ratyfikowaniu traktatu pokojowego przez włoskie Zgromadzenie Narodowe.

Ministerstwo spraw zagr. USA przeniesie się do nowej siedziby

WASZYNGTON (PAP). — W czasie pobytu generała Marshalla w Moskwie ma odbyć się przeniesienie biur ministerstwa spraw zagranicznych USA do nowej siedziby. Po 75 letnim urzędowaniu w starym barokowym budynku, znajdującym się tuż obok Białego Domu ministerstwo spraw zagranicznych ma przenieść się do nowocześnie urządzonego gmachu położonego w pobliżu gazowni miejskiej, zdala od skoncentrowanych w jednym miejscu gmachów rządowych. Nowy gmach ministerstwa spraw zagranicznych wybudowany przed samą wojną był przeznaczony dotychczas na urzędy wojskowe.

Austria domaga się wydania Papena

BERLIN (PAP). — Rząd austriacki zwrócił się do amerykańskich władz okupacyjnych i do bawarskiego rządu niemieckiego z żądaniem wydania von Papena, który dopuścił się przestępstw wojennych na terenie Austrii wobec narodu austriackiego. (w)

Niemcy pod okupacją

Monachium. — Uniwersytety niemieckie uczciły czwartą rocznicę stracenia rodzeństwa Hansa i Zofii Scholl za propagandę antyhitlerowską. W dniu 18 lutego 1943 r. rodzeństwo Scholl zredagowało i kolportowało na uniwersytecie monachijskim ulotki następującej treści: „Genialne posunięcia strategów niemieckich doprowadziły pod Stalingradem do utraty 300.000 żołnierzy. Führerze, dziękujemy ci!"

*

Hamburg. — Na niemieckim rynku obroty nielegalnych transakcji sięgają bajońskich sum. — W ub. roku w Hamburgu skonfiskowano wg. sprawozdania policji towary, dla których załadowania trzeba było łącznie 5 pociągów. Przedmiotem nielegalnego handlu były prawie wszystkie towary, począwszy od sznurowadeł a skończywszy na bydle. — M. in. skonfiskowano 2.000 kg artykułów żywnościowych i napojów alkoholowych, 6 ton tytoniu, w tym $2\frac{1}{2}$ miln. papierosów, 6.000 kg dobrej kawy, 17.000 kg materiałów tekstylnych, penicylinę i inne medykamenty, a nawet 28 samochodów ciężarowych.

Nielepsze stosunki panują pod tym względem w strefie amerykańskiej. W czasie jednej obławy w pociągu pośpiesznym, zdążającym do Monachium, skonfiskowano większą ilość klejnotów, 10.000 papierosów i kilka cetnarów kawy. W innym pociągu odebrano paskarzom opony samochodowe, wiele cetnarów słoniny i kawy prawdziwej.

Kielce w 29 rocznicę powstania Armii Czerwonej

Dnia 23 lutego b. r. odbyły się w Kielcach w związku z 29 rocznicą powstania Armii Czerwonej, — uroczystości. Rozpoczęły się one zbiórką oddziałów wraz ze sztandarami: W. P., M. O., K. B. W. oraz organizacyj społecznych. Do zebranych w krótkich słowach przemówił ob. naczelnik Bunikiewicz. Zebrani wraz z orkiestrami udali się pod „pomnik Wdzięczności", gdzie zostały złożone wieńce w im. Miasta, W. P., Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej oraz organizacyj społecznych.

Imieniem W. P. przemówił por. Molski w imieniu Armii Czerwonej tow. major Jałkin. — Mówcy scharakteryzowali przebieg wspólnych walk żołnierza Polskiego i A. Czer., oraz wspólność idei, która prowadziła ich przez pola bitew od Lenino aż do Berlina. Uroczystości zakończyła w zapełnionej po brzegi sali Domu Kultury akademia przy współudziale przedstawicieli Władz Państwowych, W. P. Armii Czerwonej, O. K. Z. Z., partyj politycznych oraz organizacyj społecznych. — Akademię zagaił ob. naczelnik Bunikiewicz. — Żyjemy mówił obok siebie w sąsiedztwie od wieków, a tak b. mało wiemy o sobie. Bo cóż nas łączyło? Tereny przygraniczne przez całą historię były widownią walk.

W okresie po I-szej wojnie światowej ze względu na politykę nowego Rządu nie nawiązano serdecznych stosunków, i gdy przed momentem agresji ZSRR zwrócił się do nas proponując pomoc i współpracę przeciw Niemcom, rząd sanacyjny odmówił, a tym samym opóźnił starcie się świata słowiańskiego z germańskim najeźdźcą, wydając nas na łup faszyzmu niemieckiego. Rozpoczęła się straszliwa walka na śmierć i życie między żołnierzem Armii Czerwonej a zbirami Hitlera

Przyszedł Stalingrad punkt zwrotny w dziejach ostatniej wojny, początek klęski, gdzie uległa zniszczeniu żelazna gwardia Hitlera. Żołnierz Armii Czerwonej przeciwstawił się najeźdźcy. Rozbite i stale nękane hordy faszystowskie cofały się pod naporem Armii Czerwonej. Wstępowała w narody dręczone bestialskimi metodami „gestapo" otucha. Dzisiaj zdajemy sobie sprawę że gdyby ciągłość akcji była przerwana zniknęlibyśmy z powierzchni ziemi. Jeśliby Hitler spełnił swe szatańskie plany pozostałaby tylko ziemia, woda i niebo. — Wspaniałe uderzenie Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego przyniosły nam Wolność i ocalenie. Mylne jest wyobrażenie o wielkości pomocy udzielonej przez Amerykę i Anglię dla ZSRR bo gdy nadesłały 10.000 czołgów — 12.000 samolotów w tym samym czasie ZSRR produkował już 10 tysięcy wspaniałych samolotów bojowych i szturmowych Wspaniałe „Katiusze" nie mają odpowiednika na całym świecie Nie pomoc Anglosasów przyczyniła się do zwycięstwa, lecz osiągnął je duch uporu wyrosły z patriotyzmu — świadomości walki w obronie wolności ludu, wolności narodów słowiańskich całej Europy i świata. — Imieniem zblokowanych Stronnictw Demokratycznych przemówił ob. Głuch.

20 rocznica Armii Czerwonej — mówił — jest historycznym momentem w walce z tyranią carską o nową rację i sprawiedliwość społeczną. Państwa Ententy urządziły krucjatę przeciw Rosji Radzieckiej — tylko duch ludu pracującego wsi i miast — potrafił ją odeprzeć. Po odniesionym zwycięstwie świata pracy nad caratem, nastąpił etap budownictwa ZSRR. Ówcześni kierownicy, przyszli do przekonania, że tylko Republika Socjalistyczna jest w stanie całkowicie zmienić strukturę Rosji. Wojna była i jest zawsze kataklizmem, ale dla ZSRR była równocześnie zademonstrowaniem wobec całego świata kapitalistycznego — jego osiągnięć i zdobyczy. Wielkie znaczenie ma dla Polski zwycięstwo odniesione przez świat słowiański nad Niemcami. — Wystarczy gdy sobie przypomnimy to, co mówili pachołkowie Hitlera — „Słowo Polska będzie tylko w encyklopediach". Niech będą one przypomnieniem dla tych którzy z rezerwą odnoszą się do sojuszniczego ZSRR Znaczenie nowego potężnego sąsiada jest coraz większe jest bowiem mocarstwem stawiającym fundament pod pokój światowy. Znaczenie swe zawdzięcza nie tylko osiągnięciom gospodarczym, lecz także niezwyciężonej Armii, która zdawszy egzamin, zajęła należne jej miejsce.

Groby poległych żołnierzy polskich i radzieckich leżące na wspólnych cmentarzach to żywy ołtarz — to wypisane słowa „za Waszą i naszą Wolność".

Imieniem Armii Czerwonej przemówił — mjr. Jałkin — Przynoszę braterskie pozdrowienie dla Narodu i Armii Polskiej od ZSRR i Armii Czerwonej.

W dalszych słowach mówca omówił historię powstania Armii Czerwonej. Armia Czerwona nie była nigdy armią zaborczą — walcząc o wolność ludu pracującego i narodów, które konały pod jarzmem niemieckim, dotarła aż do gniazda faszyzmu Berlina

Po części oficjalnej nastąpiła część artystyczna. (Pe)

Wszystko uczynimy, aby zapobiec powodzi

Powstanie Woj. Komitet Przeciwpowodziowy

Tegoroczna ciężka zima, pokrywa śnieżna przeciętnie do 80 cm, zaspy na drogach nawet 4,5 metra wysokości, pokrywy lodowe na rzekach do 75 cm. budzą słuszną obawę, że z momentem odwilży może nastąpić katastrofa powodzi. Dnia 22 i 24 lutego 1947 r. odbyło się pod przewodnictwem wojew. kieleckiego ob. Wiślicza przy współudziale przedstawicieli W. P. M. O. zainteresowanych urzędów, stronnictw politycznych i organizacyj społecznych zebranie organizacyjne Woj. Kom. Przeciwpowodziowego, składającego się z 2-ch sekcyj. Sekcja Techniczna ma między innymi za zadanie: jak najszybsze uruchomienie komunikacji na wszystkich liniach tak drogowych, jak i kolejowych, szczególnie w rejonach zagrożonych powodzią, przygotowanie i zgrupowanie potrzebnego sprzętu ratowniczego, zorganizowanie i uzupełnienie sieci łączności telefonicznej — liniami polowymi, przygotowanie ekip obrony mostów wyposażonych w materiały wybuchowe, organizacja potrzebnych środków transportowych, oraz przewidzenie miejsc ewakuacyjnych dla ludności cywilnej usuwanej z miejsc zagrożonych. Sekcja Społeczno-Ratunkowa ma między innymi za zadanie przygotowanie akcji pomocy zagrożonym i dotkniętym katastrofą powodzi — przygotowanie ekip sanitarnych, i ratunkowych, przygotowanie żywności i zaopatrzenie oraz skierowanie na zgóry wyznaczone punkty, przygotowanie zasobów pieniężnych oraz przygotowanie zboża jarego na zasiewy dla terenów zalanych.

Na terenie całego województwa, jak nas informują rozpoczęły swą działalność Powiatowe, Rejonowe i Gminne Komitety Przeciwpowodziowe. Z chwilą zaistnienia powodzi w akcji pomocy i ratowniczej musi wziąć udział całe społeczeństwo. Przypomina się o zachowaniu spokoju i podporządkowaniu się władzom i komitetom, które mają prawo wezwać każdego obywatela do świadczeń społecznych, w postaci dostarczenia podwód, pracy oraz wypożyczenia sprzętu i t. p.

Całkowite uruchomienie komunikacji

nakazem chwili

Ostatnie zawieje śnieżne spowodowały dezorganizację w komunikacji tak kolejowej, jak i kołowej. Zawiane dworce utrudniające przebieg pociągów, przysypane pociągi towarowe zawiane, szosy czekają na, jak najrychlejszą akcję ratunkową. — W obliczu grożącego niebezpieczeństwa powodzi, do akcji musi stanąć całe społeczeństwo, komunikacja, w jak najszybszym czasie musi być całkowicie uruchomiona. Jak informuje naczelnik Wydziału Drogowego według stanu z dnia 24 lutego 1947 r. — jeśli nie nastąpią zawieje szosa Radomsko — Kielce jest w końcowym stadium oczyszczania. Wiele kłopotu sprawiają zaspy pod Szydłówkiem — szosa Ożarów — Annopol całkowicie zawiana, Kielce — Ostrowiec — Sandomierz, praca trwa, w najbliższych dniach zostanie zakończoną.

Drogi w kierunku Buska, Włoszczowy, Pińczowa i Łodzi całkowicie zasypane. Prace na drodzę Skarżysko. Łagów Łopuszna trwają i są na ukończeniu, Przejazd do Radomia i Jędrzejowa dzięki zastosowaniu ciężkiego pługa wolny. — W razie powodzi są zagrożone mosty na Pilicy, Przemszy i Wiśle w kierunku na Dęblin. — Mosty pod Sandomierzem bronione przez ekipę 60 saperów. Jak podaje ob. inż Frankowski naczelnik Odcinka Drogowego PKP — do całkowitego oczyszczenia węzła kolejowego Skarżysko potrzebna jest ekipa 500 robotników na przeciąg 4-ch dni. Linia Kielce — Herby, 60 robotników na przeciąg 3 dni. Węzeł Sędziszów 100 robotników na przeciąg 3 dni. 15 pociągów towarowych zasypanych czeka na odkopanie. Kozłów, Karsznica, Wolbrom, Rabsztyn wymagają też wielkiego wkładu pracy. Kolejka wąsko-torowa Jędrzejów — Pińczów całkowicie zasypana, odkopanie we własnym zakresie i własnymi środkami musi trwać 14 dni.

Zatwierdzenie planu inwestycyjnego Ministerstwa Odbudowy na rok 1947

W ostatnich dniach zatwierdzony został przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów i Radę Ministrów plan inwestycyjny Ministerstwa Odbudowy na rok 1947.

Plan przewiduje inwestycje przekraczające 15,9 miliarda zł. Suma ta obejmuje kredyt skarbowy, bankowy i środki własne zadeklarowane przez instytucje.

Inwestycje dzielą się na następujące grupy: odbudowa Warszawy (25 proc. sumy globalnej) inne miasta na obszarze państwa (40 proc.), odbudowa wsi (25 proc.), przemysł budowlany (8 proc.), budownictwo doświadczalne, studia i plany (2 proc.).

W całości planu 65 proc stanowią inwestycje w zakresie budownictwa mieszkaniowego w ogóle, w szczególności zaś około 20 proc. sumy globalnej dla pracowników przemysłu i transportu.

—o—

W sprawie kierowników literackich w teatrach zawod.

Ukazał się okólnik Departamentu Teatru Ministerstwa Kultury i Sztuki, normujący zakres działania kierownika literackiego w teatrach zawodowych.

Według okólnika w każdym teatrze zawodowym winien być kierownik literacki, który wchodzi w skład dyrekcji teatru. Kierownikiem literackim winien być z reguły członek Związku Zawodowego Literatów Polskich. Dyrektor teatru zgłasza kandydata do Departamentu Teatru Ministerstwa Kultury i Sztuki w celu zatwierdzenia go na kierownika literackiego, po zasięgnięciu opinii Oddziału ZZL.

Na początku każdego sezonu teatralnego dyrektor teatru wespół z kierownikiem literackim układa plan repertuarowy, który przesyłany jest następnie do Ministerstwa Kultury i Sztuki do zatwierdzenia. Dyrektor teatru bez zgody kierownika literackiego nie może zgłaszać do Ministerstwa zmian w planie repertuarowym. Do obowiązków kierownika literackiego należy czuwanie nad wykonaniem planu repertuarowego. Jest on też odpowiedzialny za przygotowanie ewentualnych tekstów wygłaszanych przed przedstawieniami.

Na marginesie tej notatki warto zaznaczyć że w Teatrach Miejskich w Częstochowie nie było, nie ma i nic nie wskazuje na to, aby miał być kierownik literacki.

Niezwykły pokaz filmu

Polscy artyści zhańbieni współpracą z Niemcami

W pewnym domu na terenie amerykańskiej strefy okupacyjnej znaleziono przez przypadek antypolski film hitlerowski p. t. „Powrót" (Heimkehr). Wobec tego, iż w filmie tym gra kilku polskich aktorów, Związek Artystów Scen Polskich sprowadził ten film do Polski, aby ustalić winę i okoliczności, które spowodowały, iż znaleźli się oni w tym filmie — ohydzie. Wczoraj w sali projekcyjnej Filmu Polskiego odbył się pokaz „Powrotu" dla przedstawiciela SAP. Film został wyprodukowany częściowo w Wiedniu, częściowo w Polsce. Aktorów - Polaków werbował osławiony szpieg niemiecki Igo Sym. Niemcy w filmie tym pokazywali wszystkie swoje sposoby i metody znęcania się nad bezbronnymi ofiarami, zmienili jedynie rolę. Siepaczami są w filmie Polacy, a ofiarami Niemcy. Treścią filmu jest prześladowanie kolonistów niemieckich przez Polaków w Łucku tuż przed rozpoczęciem wojny. Czego w tym filmie nie ma? Jest i rozbestwiony tłum polski, linczujący w kinie Niemców, dlatego, że nie chcą ze wszystkimi śpiewać hymnu polskiego, jest i okrutny burmistrz Łucka, który odmawia wszelkiej pomocy uciśnionym owieczkom i kolonistom niemieckim.

Samborski i inni

Nagle z ekranu padają polskie słowa, w najczystszej polszczyźnie, bez najmniejszego cudzoziemskiego akcentu. Przyglądamy się bliżej twarzy okrutnego burmistrza. Jest ona nam znajoma. Przecież to Samborski, nasz przedwojenny aktor filmowy i teatralny.

Polski aktor w tym filmie-ohydzie... Niestety, więcej aktorów Polaków gra w nim, choć ich policzyć na palcach jednej ręki. Okryli się oni hańbą dozgonną, a całe aktorstwo polskie wyrzekło się ich na zawsze. Zwyrodniałego, bezlitosnego sekretarza burmistrza, gra Polak — nie Polak, typ spod ciemnej gwiazdy, aferzysta dobrze znany na bruku warszawskim, p. Horwath, dyrektor okupacyjnego Teatru „Komedia" w Warszawie, w którym występowało trochę polskich aktorów z Marią Malicką na czele. Nie na wiele przydał się panu dyrektorowi Horwathowi antypolski występ w tym obcym filmie, ponieważ Niemcy, którym chciał się tak przysłużyć, rozstrzelali go później pod zarzutem, iż miał przyjaciółkę Żydówkę.

W roli sierżanta granatowej policji występuje również polski aktor M. Pluciński. W roli Polaka masakrującego w kinie kolonistów niemieckich występuje dosyć znany aktor J. Łuszczewski, a w roli ministra Becka aktor nazwiskiem Zelski, który zginął później w czasie powstania.

Część aktorów, jak np. Konrad, zmuszona była do wystąpienia w tym filmie przemocą. Gestapo przyjechało do mieszkania Konrada i zabrało go pod konwojem do Wiednia, gdzie film był częściowo nakręcany. Aktor ten został przez Komisję Weryfikacyjną ZASP zrehabilitowany i występuje w teatrach prowincjonalnych.

Rola innych aktorów polskich była bardzo dwuznaczna, a Samborskiego całkowicie jednoznaczna, bo po nakręceniu tego filmu zmienił on nazwisko na Gotlieb Sambor i oświadczył, że jest Niemcem, nie Polakiem Jak wiadomo, Samborskiemu udało się przedostać do Ameryki Południowej, gdzie jednakże ostatnio odmówiono mu prawa występowania na scenach, solidaryzując się z orzeczeniem ZASP, który potępił zdrajcę.

Dla zwiększenia nienawiści

Ta bezczelna filmowa ohyda — to jeszcze jeden dowód niesłychanej perfidii i podłości Niemców. Film został wyprodukowany, aby podsycić nienawiść do narodu polskiego. Cel ten został całkowicie osiągnięty.

W Płocku podczas okupacji, po wyjściu z tego filmu tłum hitlerowców rzuca się na bezbronną ludność miejscową i rozpoczyna się okropna masakra, której gestapo przygląda się z zadowoleniem.

„Powrót" to jeszcze jeden z rodzajów broni niemieckiej w stosunku do Polaków, jak tortury zadawane w gestapo, jak mordowanie Polaków przez przypiekanie ich na całym ciele papierosem, o czym opowiadają naoczni świadkowie, w procesie kata Warszawy, Fischera.

I w tym filmie występowało kilku polskich aktorów — jakież to smutne.

Dziś Komisja Weryfikacyjna odgrodziła tych kilku murem nie do przebycia od aktorstwa polskiego, które wolało się imać pracy fizycznej, kelnerować w barach i cukierniach, niż współpracować z Propaganda Amt Urzędem propagandy niemieckiej. Te parszywe owce obciąża jeszcze fakt, iż po zabójstwie Igo Syma, gestapo rozmawiało osobno z każdym polskim aktorem, zaangażowanym do tego filmu z propozycją unieważnienia kontraktu

W każdym bądź razie — jak oświadczają przedstawiciele Komisji Weryfikacyjnej — sprawy tych aktorów badało się i bada w sposób bardzo skrupulatny i obiektywny.

*

Gdy wyszedłem z pokazu filmowego i porównałem go w myśli z cukierkowymi postaciami Niemców w „Zakazanych piosenkach", gdy stanął mi przed oczyma ich dobrotliwy i tolerancyjny uśmiech i raczej sympatyczna naiwność, pomyślałem z żalem — jaka szkoda, że producenci „Zakazanych piosenek", zanim się wzięli do realizacji tego filmu, nie zobaczyli przed tym „Powrotu".

No, ale wówczas „Heimkehr" leżał jeszcze gdzieś dobrze ukryty w amerykańskiej strefie okupacyjnej.

25-lecie W. S. M.

W dniu 16 b. m. Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa obchodziła 25-lecie swego istnienia. Dzień ten został uczczony akademią, gmachy Spółdzielni na Żoliborzu przybrały odświętny wygląd.

Warto wspomnieć, iż na akcie założycielskim W. S. M. byli podpisani jako jedni spośród pierwszych 10-ciu założycieli Prezydent Bolesław Bierut i Wicemarszałek Szwalbe.

W. S. M. w roku 1927 liczyła 29 mieszkań, dziś pomimo zniszczeń wojennych liczy ich ponad 2.500. Cyfry te świadczą wymownie o szybkim rozwoju spółdzielni. Obecnie, w latach głodu mieszkaniowego, każdy nowo odbudowany dom W. S. M. jest dobrodziejstwem dla mieszkańców Stolicy.

Marnotrawiąc węgiel — trwonisz Swoją własność

Kronika miejscowa

„Prawda i kłamstwo o roli penicyliny"

Polski Czerwony Krzyż Oddział w Częstochowie zaprasza na następny odczyt — z cyklu odczytów popularno-lekarskich na temat „Prawda i kłamstwo o roli penicyliny", który wygłosi Dr. E. Borkowski.

Odczyt ten odbędzie się dnia 5 marca 1947 r. o godz. 18-ej w sali posiedzeń Miejskiej Rady Narodowej — Aleja N. M. P 35.

—o—

Śmierć na torze kolejowym

W dniu 26 lutego 1947 r. z pociągu zdążającego z Katowic w kierunku Częstochowy, w pobliżu stacji Nierada, wypadł pasażer nazwiskiem Zadrosz Antoni, ur. 5.6 1928 r. Koła wagonów zmiażdżyły nieszczęśliwemu głowę, śmierć nastąpiła natychmiast. Zwłoki zabezpieczono na miejscu do czasu przybycia Komisji Sądowo-Lekarskiej.

Dyżury aptek

W tygodniu od dnia 3 do dnia 9 marca r. b dyżurują następujące apteki:

Sukc. B. Frydrego — III Aleja 50;

J. Pogorzelskiego — ul. Narutowicza 44;

K Lembkego — Raków, ul. Towiańskiego nr 7, tylko od godz. 8-19-ej.

Łańcuch ofiar na remont Szkoły Dokszt. Zaw. Nr 12 ul. Sobieskiego 11/13, konto K. K. O. 290

Na wezwanie Komitetu Rodzicielskiego wpłacają: Poliszewski Piotr zł. 2,000 wzywając ob. ob. Rogaczewską Janinę, Berghauzenową Marię, Banasińskiego Franciszka, Żelaznego Eugeniusza i St. Cechu Zdunów Krakowiana. Bolesław Stala wpłaca zł. 500 wzywając Sikorę Józefa, Prezesa Spółdzielni Krawieckiej. Edward Burian wpłaca zł. 1000 wzywając: Prezesa Pow. Zw. Cechów Romana Dąbrowskiego członków Zarządu: Batora Henryka, Gryglewskiego Franciszka, Pabina, Kożucha, Prezesa Cechu Rzeźników-Kostę, Szwaję Władysława, Lichańskiego Michała, Cabana Zygmunta, Bielko-Mrawca Pawła i Wylężałka Pawła. Franciszek Zgórecki wpłaca zł. 500 i wzywa ob M. Bieniasz (Stella) i Foto-Buchcara, Cech Fryzjerów w Częstochowie wpłaca zł. 3.500 wzywając do podtrzymania łańcucha: Pow. Zw. Cechów w Częstochowie, Delegaturę Izby Rzemieślniczej w Częstochowie, Izbę Przemysł. Handlową, Spółdzielnię „Oświata", Związek Spożywców „Społem", Spółdzielnię „Jedność", Hurtownię Galanteryjną „J. Rogala i S-ka" Aleja 5 oraz Cech Zegarmistrzów i Złotników Pokrewnych, Cech Szewców i Cholewkarzy, Cech Rzeźników i Wędliniarzy, Cech Introligatorów, Cech Zdunów, Cech Kominiarzy, Cech Murarzy.

Na wezwanie ob. Segeta, Ignacy Hartliński wpłaca zł. 250, wzywając ob. ob. Eugeniusza Cupra, Juliana Krawczyka, Zenona Ogłazę i Marię Kierat z Rakowa. Skurczyński Stanisław wpłaca zł. 500. Prokopowska Laurencja wpłaca zł. 500, zebrane na listę zł. 2,500, razem zł. 3.000.

O połączenie Zacisza z Rakowem

Mieszkaniec Zacisza, ob. Fr. Langier nadesłał list do naszej Redakcji, prosząc o poruszenie w prasie dwóch bolączek dzielnicy Zacisza, a mianowicie — sprawy braku na Zaciszu oddziału pocztowego oraz jakiegokowiek połączenia pomiędzy tą dzielnicą, a Rakowem.

Gęsto zaludniona dzielnica, brak poczty odczuwa szczególnie silnie. „Znam oddział pocztowy w Kamienicy Polskiej, który działalnością swą przyczynił się wielce do ożywienia życia w tej miejscowości, ułatwiając korespondencję, rozchodzenie się dzienników i czasopism oddając do dyspozycji mieszkańców telefon i telegraf".

„Również paląca sprawą — pisze dalej nasz czytelnik — jest połączenie Zacisza z Rakowem poprzez ul. Jagiellońską, do ul. Źródlanej, na której to przestrzeni istnieje jeden kilometr drogi nie nadającej się zupełnie do użytku ani dla pieszych, ani dla pojazdów. Ten jeden kilometr wertepów od Jagiellońskiej do Źródlanej — zimą podczas dużych śniegów, wiosną podczas roztopów i błota — zraża ogół do Zarządu Miasta, wywołując stałe narzekania na zaniedbywanie tej dzielnicy. Ani pieszo, ani rowerem, wózkiem, czy wozem — przedostać się przez ów kilometr z Jagiellońskiej na Źródlaną nie jest możliwe.

—o—

Z życia harcerskiego

Byli harcerze z 26-tej CDH im. T. Kościuszki organizują się

W związku ze zbliżającą się uroczystością 26-cio lecia istnienia 26-tej Drużyny Harcerzy im. T. Kościuszki, apelujemy do wszystkich byłych harcerzy z prośbą o podanie swoich adresów do Komendy I-go Hufca Harcerzy w Częstochowie, Waszyngtona 32 (dla drużynowego Z. Chwastowskiego). Jednocześnie zapraszamy na zebranie organizacyjne, które odbędzie się dnia 3 marca (poniedziałek) o godz. 19-tej w lokalu Komendy Hufca.

Z życia kulturalnego

TEATR WIELKI

„PRZYJACIEL NADEJDZIE WIECZOREM"

Dziś w poniedziałek 3 b. m. o godz. 19.15 oraz w dni nast. świetnie wystawiona doskonale grana, rewelacyjna, ciesząca się ogromnym powodzeniem sztuka w 3 aktach francuskiej spółki autorskiej Companeez'a i Noe'go w tłumaczeniu St. Ostoji p. t. „Przyjaciel nadejdzie wieczorem"... Udział biorą: Pachońska, Kwiatkowski, Płoński i Szymkowski na czele premierowej obsady. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera Inscenizacja i reżyseria Artura Kwiatkowskiego.

Następną premierą

będzie słynna sztuka w 3 aktach Dario Niccodemiego p. t. „Cień" — Reżyseruje Artur Kwiatkowski.

TEATR KAMERALNY

„DAR PORANKA"

Ostatnie dwa przedstawienia

Dziś w poniedziałek 3 b. m. oraz jutro we wtorek 4 b. m. o godz. 19.15 ostatnie dwa przedstawienia uroczej komedii G. Forzano w przekładzie Z. Jachimeckej p. t. „Dar poranka". W rolach głównych: Korolewicz i Ścibor. Oprawa sceniczna Wł. Wagnera. Reżyseria W. Ścibora.

„Ładna historia"

Przezabawna komedia w 3 aktach pod powyższym tytułem będzie najbliższą premierą w Teatrze Kameralnym. Próby w pełnym toku. Reżyseruje Tadeusz Krotke. Mise en scene przygotowuje Wł. Wagner.

Niedyskrecje teatralne.

Jak się nieoficjalnie dowiadujemy przygotowuje Dyrekcja Teatrów dla Publiczności częstochowskiej cały szereg niespodzianek artystycznych, na najbliższy okres. I tak zjedzie do Częstochowy cały zespół Teatru Wojska Polskiego pod dyr. Leona Schillera. Wystawiona będzie opera ludowa w 4 aktach Bogusławskiego z muzyką Stefaniego w inscenizacji i reżyserii L. Schillera p. t. „Krakowiacy i Górale" czyli „Cud mniemany". Poza tym zjeżdżają do naszych Teatrów znakomici inscenizatorzy i reżyserzy Edmund Wierciński, który wystawi najnowszą sztukę Jerzego Szaniawskiego p. t. „Dwa Teatry" i Stanisław Daczyński, który wystawi komedię Moliera p. t. „Świętoszek".

Program kin

Kino „Polonia" od dnia 28 lutego 47 r. wyświetla film pt. „Zaczarowany świat" Fantazja muzyczno-śpiewna. Dodatek: świetlice i żłóbki dziecięce w pałacach byłych magnatów łódzkich.

Początek seansów: o godz. 16-ej, 18-ej i 20-ej w niedziele i święta początek pierwszego seansu o godz. 14-ej.

Kino „Tęcza" — najnowszy film muzyczny p. t. „Trzewiczki". Nad program — Polska Kronika Filmowa Nr 4/47.

Kino „Bałtyk" wyświetla dwa filmy „Tryumf młodości i drugi „Koncert na ekranie" Nadprogram Polska Kronika Filmowa Nr 3/47

Dla młodzieży dozwolone od lat 8 miu

Kalendarz zawodów automobilowych

organizowanych przez Automobilklub Polski w 1947 r.

Delegatura A. P. w Częstochowie podaje do wiadomości automobilistów wykaz imprez i zawodów automobilowych organizowanych przez A. P. w 1947 r.

Oddział Wrocławski, marzec 6 — 9

Ogólnopolski Zjazd Plakietowy na Wszechsłowiańskie Zawody Narciarskie w Karpaczu.

Oddział Szczeciński kwiecień 12 — 13

Zjazd do Szczecina na „Dni Szczecina" i zawody w Szczecinie.

Oddział Krakowski kwiecień — 19

Wycieczka do Warszawy p. n. „A. P. Oddział Kraków spełnia obowiązek obywatelski usuwając gruzy Warszawy". Po zakończeniu wycieczki Oddział Krakowski przyjmie udział w uroczystym otwarciu sezonu automobilowego zorganizowanym przez Oddział Warszawski.

Wszystkie Oddziały kwiecień — 20

Otwarcie sezonu automobilowego.

Oddział Wielkopolski kwiecień — 26

Zjazd Plakietowy do Poznania z okazji Targów.

Oddział Wrocławski maj 1 — 4

Wewnętrzny objazd po uzdrowiskach Dolnośląskich.

Oddział Krakowski maj 4

Jazda do kościółka automobilistów na Obidowej.

Oddział Rzeszowski maj 4

Pętlicowa jazda szosowo-terenowa na regularność dokoła Rzeszowa — 230 km.

Oddział Szczeciński maj 4 — 5

Jazda okrężna i próby sprawności

Oddział Warszawski maj 11

Wiosenny samochodowy i motocyklowy wyścig po ulicach Warszawy.

Oddział Śląski maj 18

Jazda konkursowa.

Oddział Rzeszowski maj 24 — 26

Jazda krajoznawcza na regularność do Rożnowa.

Oddział Szczeciński maj 25 — 26

Jazda krajoznawcza.

Oddział Wielkopolski czerwiec 1

Gymkhana samochodowa.

Oddział Krakowski czerwiec 1

Jazda konkursowa o mistrzostwo Okręgu Krakowskiego w ramach dni Krakowa.

Główna Komisja Sport. A. P. czerwiec 15 — 22

XIII międzynarodowy raid samochodowy A. P.

Oddział Krakowski lipiec 12 — 13

Zjazd do Krakowa i wycieczka do Oświęcimia w celu oddania hołdu ofiarom terroru hitlerowskiego, zwiedzenie muzeum.

Oddział Rzeszowski lipiec 14

Pogoń za balonem.

Oddział Mazurski lipiec 20

Zjazd na dni Grunwaldu.

Oddział Wrocławski lipiec 20 — 22

Raid po województwie Dolnośląskim.

Oddział Wielkopolski lipiec 26

Nocna jazda patrolowa.

Oddział Morski lipiec 27

Jazda nadmorska — impreza popularna.

Oddział Kielecki, Delegatura w Cz-wie sierpień 15

Zjazd Gwiaździsty do Częstochowy w połączeniu z Gymkhaną.

Oddział Wrocławski sierpień

Zjazd Plakietowy na otwarcie Cmentarzyska Pobojowisk Wojska Polskiego nad Nysą. (Zgorzelec)

Oddział Lubelski sierpień

Jazda Konkursowa Oddziału Lubelskiego A. P.

Oddział Pomorski sierpień 15 — 17

Pomorska Jazda Konkursowa.

Oddział Śląski sierpień 16

Nocna Jazda Orientacyjna.

Oddział Rzeszowski sierpień 15 — 17

Wycieczka samochodowa do Zakopanego.

Oddział Wielkopolski sierpień 22 —24

Raid po Wielkopolsce i Ziemi Lubuskiej.

Oddział Szczeciński sierpień 30 — 31

Raid Pomorza Zachodniego o puchar przechodni.

Oddział Wrocławski wrzesień 1 — 3

Jazda po Ziemiach Odzyskanych.

Oddział Pomorski wrzesień 14

II Kujawska Jazda Okrężna ze startem z Inowrocławia.

Oddział Krakowski wrzesień 14

Pogoń za balonem w Krakowie.

Oddział Mazurski wrzesień 14

Zjazd Plakietowy na Mazury i Jazda Konkursowa.

Oddział Rzeszowski wrzesień 21

Gymkhana samochodowa w Rzeszowie.

Oddział Wielkopolski wrzesień 21

Jazda konkursowa i terenowa.

Oddział Śląski wrzesień 28

Pogoń za lisem.

Oddział Rzeszowski październik 19

Pogoń za lisem i zamknięcie sezonu.

Oddział Wielkopolski październik 19

Pogoń za lisem i zamknięcie sezonu.

Oddział Krakowski październik 19

Jazda konkursowa i zakończenie sezonu w Obidowej.

Wszystkie Oddziały październik 19

Zakończenie sezonu.

Jak widać z różnorodności zawodów i konkurencji samochodowych, każdy automobilista będzie mógł wybrać odpowiednią dla siebie imprezę, w której wykaże swe zdolności i umiejętności a zarazem pozna piękno naszego kraju.

A więc automobiliści rozpoczynajcie przygotowania, by godnie wystąpić i rozsławić Częstochowę wśród automobilistów.

URZĘDOWE OBWIESZCZENIA

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski w Częstochowie podaje do publicznej wiadomości, że w myśl par. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 czerwca 1924 roku (Dz. U Nr 51 poz. 522) oraz w myśl par. 51 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 r. (Dz. U. Nr. 11 33 poz 71) preliminarz budżetowy Zarządu Miejskiego w Częstochowie na rok 1947 jest wyłożony w biurze Wydziału Finansowego (pokój Nr 7) w dniach od 3 marca do 11 marca 1947 roku. Płatnikom danin komunalnych przysługuje prawo przeglądu w podanym czasie wyłożonego preliminarza budżetowego oraz zgłoszenia w tym czasie i miejscu zarzutów i spostrzeżeń.

Częstochowa, dnia 27. II. 1947 roku.

Prezydent Miasta (—) Dr T. J. Wolański.

PAP 1369

D. c. 013258

Redaguje Kolegium. Wydawca „Współczesna Prasa" Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Redakcja „Głosu Narodu", III Aleja 52. Tel. 2245 PKO Katowice—III—5074 Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności. Tłoczono w Druk. Państw. Nr. 1 w Częstochowie.